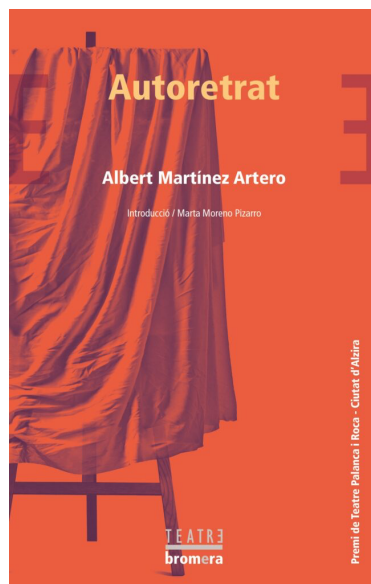

Tots els colors d'una vida

Autoria: Albert Martínez Artero
Introducció de Marta Moreno Pizarro
Títol: *Autoretrat*
Editorial: Bromera, Alzira, 2023
64 pàgines

Si haguéssim de pintar el nostre autoretrat definitiu, quins elements hi serien rellevants, quins colors utilitzaríem? Davant d'aquest repte es troba Martí, home ja gran amb afició a la pintura, que sap que necessita pintar el seu autoretrat abans de... res. Així, invoca, a la manera dels esperits de la famosa *Cançó de Nadal* de Dickens, aquells que poden ajudar-lo a acabar el quadre, a fer-lo exacte i representatiu de qui ha estat ell: l'autoretrat total.

Ben aviat apareix el "jove", és a dir, ell mateix molts anys enrere. Tots dos conversen, però el diàleg no és just: un ho sap pràcticament tot de l'altre, l'altre no pot revelar res del que està per venir. El jove l'ajuda a recordar, a entrar amb la memòria als racons més foscos; hi ha retrets mutus pels errors, i complicitat, perquè encara tenen molt en comú. Saben, també, com es miren l'un a l'altre: el paternalisme és bidireccional, però no és ben bé seu, si no de la societat. Amb la seva visita, tan incòmoda com plaent, Martí té molt més clar alguns dels colors que falten al quadre, com el verd d'aquella jaqueta.

El desdoblament continua i entra en escena el 'xiquet'. Tots tres estadis d'ell mateix, com un reflex desplaçat, s'observen, es reconeixen i també s'avergonyeixen els uns dels altres. En la conversa surten més records, els importants, que a poc a poc van trobant els seus colors i completant el quadre. Hi falta encara, però, algun element. Per això, la cançó -aquella cançó- "Il cielo in una stanza", serveix oportunament de crida a un personatge impossible d'ometre per a Martí, "ella", que l'animarà a donar les últimes pinzellades a l'autoretrat, aquelles que només pot pintar sol.

Albert Martínez Artero, professor d'institut a més d'actor, director i escriptor, signa *Autoretrat*, que ha estat mereixedora del Premi de Teatre Palanca i Roca – Ciutat d'Alzira, i que ha editat en 2023 l'editorial Bromera en la seva col·lecció de teatre. Martí, el vell protagonista, està inspirat en el seu avi Ramon, el seu referent, amb qui compartí de forma especial l'amor a l'art. Si bé l'obra planteja preguntes de gran envergadura (qüestions com la identitat i l'intent de definir-la, la memòria, el pòsit que deixem en la vida dels altres o com enfrontar-se a la mort) per poder-les resoldre trobant els colors adequats en un quadre; l'aire de faula, ple de tendresa i humor, fa que ens endinsem una mica en aquestes inquietuds existencials, però amb un to lleuger, una mica màgic, sense sortir-ne mal parats.

És ocurrent i suggeridora la presència simultània de tota una identitat desplegada, les diferents edats d'un mateix personatge, i la interacció que s'hi construeix al voltant. Em sembla també valuós posar al centre la vellesa i adoptar la seva mirada plena de perspectiva, com si el protagonista veiés la seva vida i el seu lloc al món des d'algun punt ben alt, en què tot ja es veu petit, cada vegada més borrós, però justament per això pot distingir amb facilitat allò que ha estat més significatiu per a ell.

Potser tenim totes les edats dins, en el record o en potència. També ens anem passant els diversos papers (som fills, nets, amants, pares i finalment potser avis). El que fa aquesta obra és explicitar-ho, tant a partir d'un sol personatge, que veiem en diferents moments de la seva vida, com si s'hagués desdoblant; com a partir dels altres personatges, més secundaris, que hi apareixen. Per exemple, la neta Estela, que diu, sense pèls a la llengua, al seu avi, que les carlotes estaven ben dolentes. Així, els uns es miren als altres amb comprensió i amor, perquè la mirada és transgeneracional. D'alguna manera som tots força el mateix.

Aquest és un altre dels interessos, al meu parer, d'*Autoretrat*, d'Albert Martínez Artero. L'obra ens guanya per la tendresa, l'amor que desprèn i una certa innocència, però no per això deixem de sortir-ne amb alguna petita inquietud punxant-nos al pit o ballant pel cap, sobre la identitat o la memòria. Perquè... si haguéssim de pintar el nostre autoretrat definitiu, quins elements hi serien rellevants, quins colors utilitzaríem?

Gemma Bayod